

Vastencyclus 2019: Delen is het nieuwe hebben

(6) Het holle delen

Lezing

Nadat Jezus deze woorden gesproken had, trok Hij verder en ging op naar Jeruzalem. Toen Hij Betfage en Betanië naderde, zond Hij twee van zijn leerlingen met de opdracht: 'Gaat naar het dorp daar voor u. Bij uw binnenkomst zult ge een veulen vinden dat vastgebonden staat en waarop nog nooit iemand gezeten heeft; maakt het los en brengt het hier. Mocht iemand u vragen: Waarom maakt ge het los? Dan moet ge zeggen: De Heer heeft het nodig.' Zij die gestuurd waren, gingen weg en bevonden het zoals Hij hun gezegd had. Toen ze het veulen losmaakten, vroegen hun de eigenaars: 'Waarom maakt ge het veulen los?' Zij antwoordden: 'De Heer heeft het nodig.' Ze brachten het veulen bij Jezus, wierpen er hun mantels overheen en hielpen Jezus erop. Terwijl Hij voorttrok, spreidden ze hun mantels op de weg uit. Toen Hij (de stad) naderde, begon heel de menigte van zijn leerlingen, reeds op de helling van de Olijfberg, opgetogen en met luider stem God te prijzen wegens alle wonderen die zij gezien hadden, zij riepen: 'Gezegend de Koning, die komt in de Naam des Heren! Vrede in de hemel en eer in den hoge!' Enige farizeeën onder het volk zeiden tot Hem: 'Meester geef uw leerlingen een terechtwijzing.' Hij antwoordde: 'Ik zeg u: Als zij zwijgen zullen de stenen roepen.'

Lc 19,28-40

Toespraak

Beste mensen

De voorbije vastenperiode hebben we veel aspecten van 'delen' verkend. We hoorden inspirerende getuigenissen en beklijvende inzichten over hoe delen vermenigvuldigen wordt. Maar is delen alleen maar positief? Zijn er vormen van delen waar we kritisch moeten voor zijn? Bestaat er zoiets als het holle delen, een daad zonder inhoud of misschien nog erger, een actie die het echte delen in verdrukking brengt?

Een blik in onze dagelijkse omgeving brengt ons onvermijdelijk bij de sociale en andere media. Naast de 'Vind ik leuk'-knop is de knop 'Delen' zowat alomtegenwoordig. En laten we wel wezen, er worden heel wat waardevolle dingen gedeeld. Beeld u in hoe moeilijk het zou zijn voor heel wat initiatieven om op grote schaal oproepen om hulp te verspreiden en zo ook massaal reactie te krijgen. Of hoe we anders mensen zouden kunnen laten weten dat er een interessant evenement gepland wordt?

Maar ondertussen kennen we ook de uitwassen. Zo viel het mij pas onlangs op dat bij het openen van mijn Facebook de eerste vraag is: 'Wat gaat er door je hoofd?'. Is dat echt de bedoeling? Moet elke allerindividueelste emotie, elke gedachte, hoe banaal ook, gedeeld worden? Moet elke culinaire ervaring, elke tekening van de kinderen, elke citytrip... aan de wereld verkondigd worden? Besta ik alleen maar bij gratie van de selfie?

Dit is geen 'delen' maar etaleren, het tonen van het eigen geluk en succes, het bevestigen van de eigen kennis of intellect. Of omgekeerd, het verzandt in een zoektocht naar iets wat niet anders dan vluchtige of valse aandacht kan zijn. Rika Ponnet formuleerde het enkele weken terug als volgt: "Mensen gaan ervan uit dat ze zichzelf interessant moeten maken om aantrekkelijk te worden gevonden. Het zegt veel over de enorme behoefte om gehoord te worden. Veel mensen uiten zich eindeloos. Het is goed dat we hebben geleerd om te praten en ons uit te drukken. Maar we mogen niet doorschieten in zelfexpressie. De andere jezelf besparen is een opdracht geworden'. Het had zomaar een tip voor de vasten kunnen zijn.

Maar nog veel schadelijker is wat pas de laatste jaren duidelijk wordt: ook valse informatie, opruiende boodschappen en haat kunnen 'gedeeld' worden. De burger moet tegenwoordig gewaarschuwd worden voor beïnvloeding van onze verkiezingen. 'Schild en vrienden' deelt racistische memes onder het mom van 'vrije meningsuiting' en 'humor moet toch kunnen'. Er zijn nog altijd mensen die vinden dat ze de wetenschappelijke inzichten rond klimaatopwarming moeten ondermijnen. De livestream van een moordende schutter in een moskee in Nieuw-Zeeland lijkt het voorlopige dieptepunt van dit ontspoorde delen.

Hier wordt doelbewust misbruik gemaakt van een deelplatform om te ver-delen of om mensen op te delen: in believers en non-believers, in moslims en mensen die beweren trouw te zijn aan de waarden van de Verlichting, in 'eigen volk eerst' versus 'de arme, de profiteurs, de vreemdeling...', in de pretpedagogie versus het elite-onderwijs... Hier wordt niets vermenigvuldigd behalve haat, angst en verwarring.

In de lezing van vandaag worden we geconfronteerd met nog een andere variant van dat holle delen. Jezus lijkt hier op het toppunt van zijn macht. Hij komt Jeruzalem binnen en wordt als een held ontvangen. Mantels worden op de weg uitgespreid, de menigte op de Olijfberg juicht en jubelt. Iedereen wil delen in wat duidelijk de heerschappij van een nieuwe machthebber wordt. Maar aan het begin van de Goede Week weten we al hoe dit verhaal zal eindigen. Jezus zal eenzaam sterven, zelfs van God verlaten lijkt het.

Ook dit tafereel speelt zich rondom en ook in ons af. Politici, topsporters, bedrijfsleiders, kunstenaars, influencers op YouTube... we hebben er blijkbaar nood aan om iemand te volgen. We willen zijn zoals hen of toch minstens een stukje delen van hun succes. We hebben hoge verwachtingen van onze idolen: een politicus moet heiliger zijn dan de Paus, of toch minstens heiliger dan zijn kiezers. Een topsporter mag geen doping nemen of vals spelen, kunstenaars mogen niet kopiëren... We vergeten blijkbaar nogal makkelijk wat vorige week in de lezing klonk: wie zonder zonde is...

Net zoals Jezus in zijn tijd lijkt de houdbaarheidsdatum van de hedendaagse idolen omgekeerd evenredig met de hoogte van hun succes. In de vlucht omhoog wordt de Icarus van onze tijd bejubeld en wil iedereen hem kennen, een handtekening, een bijdrage... iedereen wil zijn deeltje mee graaien. Tot de zon van de realiteit duidelijk maakt dat ook deze idolen geen goden of halfgoden zijn maar, om het met D. De Wachter te zeggen, net als wij spartelende, foefelende, 'tekortige' wezens... En als onze helden van hun voetstuk vallen, willen we daar geen deel meer van uit maken. Geen betere illustratie dan het voetbal: als België wint hebben 'wij' gewonnen, bij een nederlaag hebben 'zij' verloren...

Op het einde van de vasten stelt zich dus de vraag hoe we het echte van het holle delen kunnen onderscheiden. En een stuk van het antwoord lijkt te liggen in het besef dat echt delen altijd een stuk ten koste van jezelf gaat. Dat werd mij deze week duidelijk in een uitwisseling met een aantal gevangenen over vergeving. Tijdens het aansluitende ritueel besepte ik dat ik wel wil vergeven, maar toch mijn eigen trots niet kan achterlaten.

Ik wil wel van mijn rijkdom delen, maar moet toegeven dat ik eigenlijk deel van wat ik al over heb. Als ik mijn mening deel, is het toch niet altijd zo evident om mijn standpunten bij te sturen of ze minstens in vraag te laten stellen. Wanneer ik de leiding neem, is het niet altijd makkelijk om die af te staan aan mensen die het beter weten of kunnen dan ikzelf.

Zo begint de Goede Week met enkele complexe maar belangrijke vragen. En vandaag kwam de moeilijkste: durf ik en kan ik het lijden van anderen delen, ook al kost het me mezelf? Of ben ik iemand uit de menigte die vandaag jubelt, maar morgen het lijden helpt toedekken?

Patrick Delanoeye
De Lier, 14 april 2019

Bronnen:

- Rika Ponnet - ['De andere jezelf besparen is een opdracht geworden'](#) - De Standaard, 30/3/2019
- Dirk De Wachter - - Campuskrant Leuven 27/3/2019